

İNSAN FİİLLERİNDE KUDRETİN ROLÜ

SORU: Gücü ifade etmek üzere kelami edebiyatta hangi kelimeler kullanılmıştır?

CEVAP: İstitaat kudret kuvvet takat vüsat

SORU: İstitaat sözlükte hangi anlama gelmektedir?

CEVAP: Muktedir olmak güç yetirmek

SORU: Kuran'ı Kerim'de istitaat kavramı fiil kalıbında kaç yerde geçmektedir?

CEVAP: Kırk iki yerde

SORU: Mutezile'nin kudret anlayışı nedir?

CEVAP: Mutezile'ye göre insan fiilleri tamamen kendi kudretleriyle yapar böylece insan bu kudretle hayır ve şer de işleyebilir

SORU: Hangi görüşe göre kudret fiilden önce gelir?

CEVAP: Mutezile

SORU: Mutezile'ye göre kudret niçin fiilden önce gelir?

CEVAP: Kudretin fiille birlikte olması failin başka bir fiille Kadir olmamasını gerektirir ki bu onun güç yetiremeyeceği şeyle sorunlu tutulduğu anlamına gelir Allah ise böyle kötü olan bir şeyi asla yapmaz

SORU: Hangi görüş kudretin iki zıt fiil için geçerli olduğunu savunur?

CEVAP: Mutezile(her fail bir şeyi yapmaya yada yapmamaya hatta tam zıddını yapmayada kadirdir

SORU: Cinlerden bir ifrit sen yerinden kalkmadan ben onu sana getiririm ve şüphesiz ben buna güç yetirecek güvenilir biriyim dedi bu ayetin delil olarak getirilmesi Mutezile'nin hangi görüşüne aittir

CEVAP: Mutezile'ye göre kudret fiilden önce gelir(henüz iş yapmadan yapabileceğini söylemesi kudretin fiilden önce olduğuna işaret eder)

SORU: Hangi görüşe göre fiilin var olmasına tesir eden kulun kudreti Allah ın kudreti değildir görüşü kime aittir?

CEVAP: Mutezile(bir fiilin meydana gelmesine müessir olan insanın kudreti Allah'ın kudreti olmuş olsaydı insan aciz olduğunda Allah'ında aciz olması gerekirdi Allah için böyle düşünülemez

SORU: Hangi görüşe göre kudretin fiilden önce bulunması imkansızdır?

CEVAP: Eşari

SORU: Hangi görüşe göre kudret fiille beraberdir?

CEVAP: Eşari

SORU: Kudret tek bir fiil için geçerlidir onun benzeri başkası veya zıddı olan fiiller için geçerli değildir görüşü kime aittir?

CEVAP: Eşari

SORU: Allah kafiri iman etmekle sorumlu tutmuşmudur sorusunun cvbı nedir

CEVAP: Evet sorumlu tuttu eşari görüşüne göre

SORU: Eşarilerin kudretin fiille birlikte olduğunu ispatlamak için bazı nakli deliller ileri sürmüşlerdir bunlara örnek veriniz

CEVAP: -Eşarilerin kudretin fiille birlikte olduğunu ispatlamak için bazı nakli deliller ileri sürmüşlerdir bunlara örnek veriniz

-gözleri beni görmeye kapalı bulunan duymaya da güç yetiremeyen kafirleri öğün cehennemle yüz yüze getirmiştir

-doğrusu sen benimle beraberliğe güç yetiremezsin

-onlar yeryüzünde Allah ı açız bırakacak değillerdir onların Allahtan başkada dostlarıda yoktur onların azabı kat kat olacaktır

SORU: Maturidinin kudret anlayışı kaç a ayrılır?

CEVAP: 1.fiilden önceki kudret(bu görüşüyle Mutezile'ye yakındır)

2.fiille birlikte oluşan kudret(bu görüşlede eşariye yakındı)

SORU: Maturidinin fiilden önce bulunan kudrete işaret eden bazı ayetlere temas eder bunlara örnek veriniz?

CEVAP: -Allah her şahsı ancak verdiği kudret ölçüsünde mükellef tutar

-Yoluna gücü yetenlerin o evi haccetmesi Allah ın insanlar üzerinde bir hakkıdır

-kim köle azat etme imkanı bulamazsa eşine dokunmadan önce ard arda iki ay oruç tutar binada gücü yetmeyen altmış fakiri doyurur

SORU: Maturidi fiille birlikte oluşan kudrete işaret eden bazı ayetlere temas eder bunlara örnek verirmisiniz?

CEVAP: -onlar kafirler gerçekleri ne işitmeye güç ettirebiliyorlar nede görebiliyorlardı

-doğrusu sen benimle beraberliğe güç yetiremezsin

-o halde gücünüz yettiğinde Allah a isyandan kaçının

SORU: Maturidiye göre insan fiilinin oluşumu şu üç aşamada gerçekleşir bunlar nelerdir?

CEVAP: 1;fiil için imkan ve şartların yeterli olması

2;insanın istemesi,kesin kararlılık ve azimle fiile yönelmesi

3;Allah'ın o fiili yaratması

SORU: İslam düşünce tarihinde insanın seçme hürriyetine sahip olmadığını ve fiillerin tamamen Allah tarafından belirlendiğini savunan fırka kimdir?

CEVAP: Halis Cebriye

SORU: Halis cebriye fırkasının kurucusu kimdir?

CEVAP: Cehm b. Safvan

SORU: Hangi görüşe göre insanın ne kudreti nede iradesi vardır ?

CEVAP: Cebriye : (o halde sevap ikap ve teklif de dahil her şey cebirdir özellikle Mutezile bu düşünceyi şiddetle eleştirmiştir

SORU: Hangi görüşe göre Allah tan başka yaratıcı olmadığı ifade edilmektedir?

CEVAP: Cebriyye

SORU: Hangi görüşe göre halk/ yaratma kelimesini insana izafe etmenin bir sakıncası yoktur?

CEVAP: Mutezile

SORU: Mutezile insan fiillerinin Allah tarafından yaratılmadığı ve insanların bizzat kendileri tarafından yapıldığı noktasında ittifak halindedir bu iddiaları ispatlamak için ne yapmışlardır?

CEVAP: Akli ve nakli pekçok delil ileri sürmüşlerdir